

MR/IR2014-2020/17(2)12/2016

Minister Rozwoju i Finansów

**Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu
Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020**

(ZATWIERDZAM)

-/-

**Minister Rozwoju i
Finansów**

Warszawa, 16 grudnia 2016 r.

Spis treści

1	ROZDZIAŁ - WYKAZ SKRÓTÓW	3
2	ROZDZIAŁ - PODSTAWA PRAWNA	3
3	ROZDZIAŁ – CEL I ZAKRES REGULACJI	6
4	ROZDZIAŁ – OCENA KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKU	7
4.1	PODROZDZIAŁ - ZASADA FAKTYCZNEGO PONIESIENIA WYDATKU – WARUNKI PRZEJRZYSTOŚCI I DOKUMENTOWANIA WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH.....	8
4.2	PODROZDZIAŁ – WARUNKI KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW W PROJEKTACH OBJĘTYCH POMOCĄ PUBLICZNĄ.....	10
4.3	PODROZDZIAŁ – ZAMÓWIENIA UDZIELANE W RAMACH PROJEKTU.....	14
5	ROZDZIAŁ – WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE	15
6	ROZDZIAŁ – KOSZTY POŚREDNIE	15
7	ROZDZIAŁ – UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW	17
7.1	ROZLICZANIE KOSZTÓW POŚREDNICH STAWKĄ RYCZAŁTOWĄ.....	18
7.2	ROZLICZANIE KOSZTÓW KWOTĄ RYCZAŁTOWĄ.....	19
8	ROZDZIAŁ – PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG (VAT)	20
9	WYNAGRODZENIA	21
10	ROZDZIAŁ – ROZLICZANIE EFEKTÓW PROJEKTU	23
11	ROZDZIAŁ – WYKAZ KATEGORII WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ I PODDZIAŁAŃ PO IR	24

1 ROZDZIAŁ - WYKAZ SKRÓTÓW

Użyte w niniejszych wytycznych skróty oznaczają:

- a) EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- b) EFS – Europejski Fundusz Społeczny,
- c) IP – Instytucję Pośredniczącą,
- d) IW – Instytucję Wdrażającą,
- e) IZ – Instytucję Zarządzającą,
- f) MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- g) PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
- h) UE – Unię Europejską.

2 ROZDZIAŁ - PODSTAWA PRAWNA

- 1) Niniejsze wytyczne, zwane dalej „*Wytycznymi*”, zostały wydane na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 217, 1579 i 1948), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”.
- 2) Warunki i procedury, o których mowa w niniejszych *Wytycznych*, są zgodne z:
 - a) przepisami Rozdziału III *Kwalifikowalność wydatków i trwałość* w Tytule VII *Wsparcie finansowe z EFSI* rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”,

- b) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289).
- 3) Ponadto kwestię kwalifikowalności wydatków w ramach PO IR regulują następujące dokumenty:
- a) Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, 2014-2020, zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej nr C(2015) 885 z dnia 12 lutego 2015 r. przyjmującą niektóre elementy programu operacyjnego „Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020” do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” w Polsce;
- b) Szczegółowy opis osi priorytetowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020;
- c) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, zwane dalej „Wytycznymi w zakresie kwalifikowalność”;
- d) Akty prawne i dokumenty regulujące udzielanie pomocy publicznej:
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1), zwane dalej „rozporządzeniem Komisji nr 651/2014”;
 - rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1), zwane dalej „rozporządzeniem Komisji nr 1407/2013”;
 - Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1808 i 1948);
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1983);

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* (Dz. U. poz. 311, z 2013 r. poz. 276 oraz z 2014 r. poz. 1543);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* lub pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. poz. 312, 1704 oraz z 2016 r. poz. 238);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. poz. 1983, z 2006 r. poz. 1355 oraz z 2009 r. poz. 1008);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 878);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej na centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (Dz. U. poz. 787);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (Dz. U. poz. 1027);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. poz. 299);
- Komunikat Komisji Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (Dz. Urz. UE C 198 z 27.06.2014 str. 1).

4) Wykaz innych aktów prawnych, na które powołują się *Wytuczne*:

- a) Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047), zwana dalej „ustawą o rachunkowości”;
- b) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 i 1948), zwana dalej „ustawą o finansach publicznych”;
- c) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710, z późn. zm.);

- d) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą Prawo zamówień publicznych”;
 - e) Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662).
- 5) *Wytyczne* należy stosować opierając się na ww. aktach prawnych i dokumentach oraz na odpowiednim prawodawstwie krajowym i unijnym.

3 ROZDZIAŁ – CEL I ZAKRES REGULACJI

- 1) *Wytyczne* określające warunki kwalifikowalności wydatków oraz szczegółowe kategorie wydatków kwalifikowalnych w projektach współfinansowanych ze środków publicznych w ramach PO IR, adresowane są do instytucji uczestniczących w realizacji PO IR.
- 2) *Wytyczne* są zgodne z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności* i stanowią ich uszczegółowienie. W zakresie nieuregulowanym niniejszymi *Wytycznymi* obowiązują warunki określone w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności*.
- 3) W przypadku, gdy ogłoszona w trakcie realizacji projektu wersja *Wytycznych* wprowadza rozwiązania korzystniejsze dla beneficjenta, może być stosowana od dnia stosowania obowiązującej wersji *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności*, tj. od dnia 14 października 2016 r.
- 4) Treść *Wytycznych* oraz ich zmiany są dostępne na stronie Ministerstwa Rozwoju www.mr.gov.pl oraz portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
- 5) Właściwa instytucja zapewnia, że każdy podmiot, który zobowiązał się do stosowania *Wytycznych*, może zwrócić się na piśmie z prośbą o dokonanie interpretacji postanowień *Wytycznych* dla konkretnego stanu faktycznego. W pierwszej kolejności pytania należy kierować do właściwej instytucji będącej stroną umowy. W przypadku wątpliwości dotyczącej rozstrzygnięcia danej kwestii, przed udzieleniem odpowiedzi instytucja ta powinna zwrócić się bezpośrednio do instytucji nadrzędnej w systemie realizacji PO IR. Po otrzymaniu odpowiedzi od instytucji będącej stroną umowy, beneficjent może zwrócić się w celu wyjaśnienia nadal istniejących wątpliwości w danej kwestii bezpośrednio do instytucji nadrzędnej w systemie realizacji POIR.
- 6) W zakresie zagadnień związanych z projektami generującymi dochód zastosowanie znajdują postanowienia zawarte w *Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem*

projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020.

- 7) Niniejsze *Wytyczne* mają zastosowanie do środków pomocy technicznej, chyba że z treści samych *Wytycznych* czy *Wytycznych* w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020, wynikają inne warunki i procedury w zakresie kwalifikowalności wydatków.

4 ROZDZIAŁ – OCENA KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKU

- 1) Ocena kwalifikowalności wydatków na etapie wyboru projektu dokonywana jest przez instytucję, w ramach której działa komisja oceny projektu, w oparciu o *Wytyczne w zakresie kwalifikowalności oraz program pomocowy*.
- 2) Ocena kwalifikowalności wydatków na etapie realizacji i rozliczania projektu dokonywana jest przez instytucję będącą stroną umowy, weryfikującą wnioski o płatność składane przez beneficjenta, w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy/budżet projektu oraz *Wytyczne w zakresie kwalifikowalności oraz programy pomocowe*. W uzasadnionych przypadkach, do weryfikacji danego wydatku może zostać powołany ekspert.
- 3) Dodatkowo weryfikacja kwalifikowalności wydatków może być dokonywana podczas kontroli w miejscu realizacji projektu.
- 4) Do oceny kwalifikowalności wydatków zaplanowanych we wniosku o dofinansowanie na etapie wyboru projektu stosuje się *Wytyczne* w wersji obowiązującej w dniu ogłoszenia konkursu - w przypadku projektów konkursowych albo w wersji obowiązującej w chwili złożenia wniosku o dofinansowanie do właściwej instytucji - w przypadku projektów pozakonkursowych.
- 5) Do oceny kwalifikowalności poniesionych wydatków stosuje się *Wytyczne* w wersji obowiązującej w dniu poniesienia wydatku. Do oceny prawidłowości umów zawartych w ramach realizacji projektu w wyniku przeprowadzonych postępowań, stosuje się *Wytyczne* w wersji obowiązującej w dniu wszczęcia postępowania, które zakończyło się podpisaniem danej umowy. Wszczęcie postępowania jest tożsame z publikacją ogłoszenia o wszczęciu postępowania lub zamiarze udzielenia zamówienia publicznego, o których mowa w podrozdziale 6.5 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności*, lub o prowadzonym naborze

pracowników na podstawie stosunku pracy, pod warunkiem, że beneficjent udokumentuje publikację ogłoszenia o wszczęciu postępowania.

6)

4.1 PODROZDZIAŁ - ZASADA FAKTYCZNEGO PONIESIENIA WYDATKU – WARUNKI PRZEJRZYSTOŚCI I DOKUMENTOWANIA WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH

- 1) Wydatki są ponoszone zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.
- 2) Kwalifikowalność poniesionych wydatków oceniana jest poprzez weryfikację:
 - a) faktur lub innych dowodów księgowych o równoważnej wartości dowodowej;
 - b) dokumentów potwierdzających zapłatę z tytułu faktur lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej (w szczególności wyciągów z rachunku bankowego beneficjenta);
 - c) dokumentów potwierdzających faktyczne wykonanie robót, usług, lub dostaw (w szczególności protokołów odbioru, raportów, notatek, umów ze świadczącym usługi niematerialne określające zakres usług czy system rozliczeń, termin spełnienia świadczenia);
 - d) wyciąg z rejestru kredytów objętych portfelem gwarancji.
- 3) Oprócz kwestii wskazanych w podrozdziale 6.2 pkt 3 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności*, sprawdzeniu podlega również czy poniesiony wydatek wpisuje się w katalog kosztów kwalifikowalnych określonych w *Wytycznych*.
- 4) Wydatki poniesione przed zawarciem umowy o dofinansowanie będą sprawdzane w zakresie ich zgodności z postanowieniami tej umowy.
- 5) Rozliczanie wydatków ponoszonych przez beneficjentów w trakcie realizacji projektu oraz ocena ich kwalifikowalności może być prowadzona na podstawie zestawienia dokumentów. W przypadku takiego sposobu rozliczania wniosków o płatność przez instytucję będącą stroną umowy, weryfikacja całej dokumentacji potwierdzającej poniesione wydatki albo jej próby, dokonanej na podstawie metodologii doboru próby zatwierdzonej przez Instytucję Zarządzającą, może zostać przeprowadzona po zaakceptowaniu wniosku o płatność.
- 6) W przypadku gdy wartość zamówienia jest równa lub wyższa niż próg określony w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy - Prawo zamówień publicznych - obowiązkowej weryfikacji podlega prawidłowość przeprowadzenia zamówienia niezależnie,

czy beneficjent udziela zamówienia w reżimie ustawy Prawo zamówień publicznych czy poza nią.

- 7) Do rozliczenia kosztów i wydatków ponoszonych przez beneficjenta w ramach projektu stosuje się zasady i praktykę dotychczas obowiązujące u beneficjenta. Możliwość rozliczania ponoszonych kosztów według zasad księgowania obowiązujących u beneficjenta nie uprawnia do tworzenia nowych zasad, specjalnie na potrzeby projektu.
- 8) Każdy oryginał dowodu księgowego należy opisać zgodnie z wymogami instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie. W przypadku jeśli dany dowód księgowy tylko w części dotyczy projektu, należy w opisie jednoznacznie wskazać jaką część wydatku, w tym w ramach kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych, związana jest z projektem poprzez wskazanie konkretnych elementów lub procentowego udziału wydatku w projekcie wynikających z dowodu księgowego. W przypadku przygotowania i stosowania konkretnej metodologii podziału wydatku, stanowi ona niezbędny dokument potwierdzający prawidłowość wyliczeń. Dokument o równoważnej wartości dowodowej, na potrzeby niniejszych *Wytycznych*, oznacza każdy dokument przedstawiony przez beneficjenta w celu potwierdzenia kwalifikowalności wydatku.
- 9) Dokumentem potwierdzającym poniesienie, w ramach realizowanego projektu, kosztu związanego z wkładem niepieniężnym lub amortyzacją są w szczególności dowody księgowe lub wyciągi z ksiąg rachunkowych odzwierciedlające wysokość poniesionych kosztów i potwierdzone za zgodność z oryginałem przez upoważnione osoby lub w przypadku jednostek nie mających obowiązku aktualizowania wyceny wartości środków trwałych, opracowany przez uprawniony podmiot operat szacunkowy.
- 10) Kopie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki powinny być poświadczane za zgodność z oryginałem¹.
- 11) W przypadku dokumentowania wydatków za pomocą faktury elektronicznej należy przedstawić dowód księgowy zapisany na nośniku elektronicznym, co jest równoważne kopii tradycyjnego dowodu księgowego wraz z opisem sporządzonym w wersji elektronicznej, zgodnie z wymogami instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie.

¹ Wyciągi bankowe generowane elektronicznie i zawierające klauzulę „dokument jest wydrukiem komputerowym i nie wymaga podpisu ani stempla, zgodnie z prawem bankowym” nie musi być potwierdzony za zgodność z oryginałem.

- 12) Wydatki kwalifikowalne poniesione w walucie obcej przelicza się na walutę polską przy zastosowaniu kursu sprzedaży ustalonego przez bank realizujący płatność w dniu dokonania zapłaty tj. w dniu, w którym beneficjent opłacił fakturę/inny dowód księgowy (nie należy stosować kursu z dnia zaksięgowania faktury/innego dowodu księgowego). W przypadku gdy nie jest możliwe zastosowanie kursu sprzedaży danego banku, wydatki kwalifikowalne poniesione w walucie obcej należy przeliczyć po innym kursie, zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa oraz obowiązującą polityką rachunkowości beneficjenta.
- 13) Jeżeli płatność za fakturę/inny dowód księgowy wystawiony w walucie obcej dokonywana jest w transzach, wartości poszczególnych transz wydatku kwalifikowalnego powinny być przeliczone na walutę polską zgodnie z zasadami określonymi w pkt 12.
- 14) Instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie zapewnia, że beneficjent przedstawi informacje poświadczające:
 - a) zgodność poniesionego wydatku ze wskazanymi przez tę instytucję przepisami prawa krajowego lub unijnego,
 - b) efektywność poniesionego wydatku, w szczególności porównanie cen nabytych prac/usług/dostaw z cenami rynkowymi.
- 15) W trakcie realizacji projektu możliwe są przesunięcia pomiędzy poszczególnymi kategoriami wydatków kwalifikowalnych, zgodnie z umową o dofinansowanie. Limit procentowy dotyczący wartości kwoty danej kategorii wydatków jest zawsze określany w stosunku do pierwotnego harmonogramu rzeczowo-finansowego/budżetu projektu, stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie.
- 16) Wyjątek względem warunków i procedur, o których mowa w tym podrozdziale, stanowią uproszczone metody rozliczania wydatków, o których mowa w rozdziale 7 *Wytycznych*.

4.2 PODROZDZIAŁ – WARUNKI KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW W PROJEKTACH OBJĘTYCH POMOCA PUBLICZNĄ

- 1) Występująca w PO IR pomoc publiczna narzuca dodatkowe, w stosunku do ogólnych zasad, reguły dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach projektu wynikające z przepisów unijnych i krajowych, regulujących pomoc publiczną.

- 2) Rozpoczęcie realizacji projektu objętego pomocą publiczną przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie skutkuje uznaniem za niekwalifikowalne wszystkich wydatków w ramach projektu².
- 3) W przypadku udzielenia dużemu przedsiębiorstwu pomocy ad hoc (innej niż regionalna pomoc inwestycyjna), właściwa instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie jest zobowiązana do zapewnienia, aby beneficjent oprócz złożenia wniosku o dofinansowanie przed rozpoczęciem prac nad projektem, przedstawił analizę wykonalności projektu lub działań objętych pomocą przy założeniu otrzymania i nieotrzymania dofinansowania. Właściwa instytucja będąca stroną umowy sprawdza, czy analiza przygotowana przez beneficjenta, w formie dokumentu wewnętrznego, potwierdza co najmniej jeden z poniższych efektów:
 - a) znaczące zwiększenie zasięgu projektu lub działania dzięki udzielonej pomocy, lub
 - b) znaczące zwiększenie całkowitej kwoty wydanej przez beneficjenta na projekt lub działanie dzięki udzielonej pomocy lub
 - c) znaczące przyspieszenie zakończenia projektu lub działania.
- 4) Kwalifikując wydatki w projekcie dofinansowanym w ramach działania, w którym wsparcie stanowi pomoc publiczną, należy mieć na uwadze, iż:
 - a) w przypadku działań objętych rozporządzeniem Komisji nr 651/2014 obowiązują ramy czasowe kwalifikowalności wydatków w nim określone;
 - b) naruszenie wymogów w zakresie pomocy publicznej ma wpływ na kwalifikowalność projektu;
 - c) niespełnienie kryteriów narzuconych regułami pomocy publicznej może skutkować odmową przyjęcia projektu do dofinansowania lub odmową uznania wydatków za kwalifikowalne.
- 5) W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, pomoc może być przyznana pod warunkiem spełnienia warunków określonych we właściwych regulacjach prawnych.

² W przypadku pomocy dla MŚP na finansowanie ryzyka, udzielanej zgodnie z art. 21 rozporządzenia Komisji nr 651/2014 i pomocy dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność, udzielanej zgodnie z art. 22 rozporządzenia Komisji nr 651/2014, punkt ten nie ma zastosowania .

6) Poniższa lista określa, w szczególności jakie czynności lub zobowiązania mogą być uznane za rozpoczęcie realizacji projektu³:

a) w zakresie „pierwszego prawnego zobowiązania wnioskodawcy do zamówienia urządzeń”, podpisanie umowy z wykonawcą, z wyłączeniem umowy warunkowej⁴, dostawa towaru lub wykonanie usługi albo wpłata zaliczki lub zadatku – stanowią rozpoczęcie realizacji projektu. Możliwe jest wszczęcie i przeprowadzenie procedury zamówienia publicznego (jeśli dotyczy) jednak nie jest możliwe zawarcie umowy z wykonawcą⁵.

b) w zakresie „rozpoczęcia prac budowlanych” – fizyczne rozpoczęcie robót budowlanych zmierzające bezpośrednio do realizacji konkretnej inwestycji, takie jak podpisanie umowy z wykonawcą, z wyłączeniem umowy warunkowej⁶ wytyczenie geodezyjne projektów w terenie (wykonanie samodzielnie lub zlecone podmiotowi zewnętrznemu); zagospodarowanie terenu budowy (wykonanie samodzielnie lub zlecone podmiotowi zewnętrznemu); wykonanie przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy (wykonanie samodzielnie lub zlecone podmiotowi zewnętrznemu); wykonanie niwelacji terenu (wykonanie samodzielnie lub zlecone podmiotowi zewnętrznemu), ogrodzenie terenu budowy i postawienie tablic informacyjnych, wpłata zaliczki lub zadatku – stanowią rozpoczęcie realizacji projektu.

c) w zakresie „zakupienia wartości niematerialnych i prawnych” – za moment rozpoczęcia prac należy uznać pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do ich zamówienia (podpisanie umowy na ich realizację; wpłata zaliczki lub zadatku).

Zamówienia na usługi szkoleniowe, prawnicze i doradcze związane z projektem nie będą stanowiły rozpoczęcia realizacji projektu, ponieważ nie są one ściśle związane z

³ Zgodnie z interpretacjami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, opartymi na decyzjach KE.

⁴ Umowa warunkowa nie stanowi rozpoczęcia realizacji projektu, jeżeli w jej postanowieniach został zawarty warunek, zgodnie z którym wnioskodawca może wycofać się z realizacji umowy w przypadku braku dofinansowania.

⁵ W przypadku konieczności przeprowadzania procedury zamówienia publicznego, o której mowa w ustawie Prawo zamówień publicznych, przeprowadzenie procedury zamówienia publicznego jest możliwe pod warunkiem, że wnioskodawca w ogłoszeniu wszczynającym postępowanie zastrzegł możliwość unieważnienia postępowania, zgodnie z art. 93 ust.1a Pzp w przypadku nie przyznania mu środków pomocy.

⁶ Patrz przypis 4.

projektem, a jedynie stanowią przygotowanie do jego realizacji⁷, pod warunkiem, że nie są one objęte dofinansowaniem w ramach danego projektu.

8) Ponadto, nie zostaną uznane za rozpoczęcie realizacji projektu następujące działania wnioskodawcy:

- a) sporządzenie studium wykonalności, biznes planu, dokumentacji technicznej;
- b) zakup gruntu (nieruchomości niezabudowanej) pod teren inwestycji;
- c) przygotowanie dokumentacji do uzyskania pozwolenia na budowę oraz uzyskanie pozwolenia na budowę;
- d) przygotowanie dokumentacji do uzyskania pozwolenia środowiskowego (oceny oddziaływania na środowisko) oraz uzyskanie tego pozwolenia;
- e) analizy przygotowawcze (techniczne, finansowe, ekonomiczne);
- f) usługi doradcze związane z przygotowaniem inwestycji⁸, pod warunkiem, że usługi doradcze nie są objęte dofinansowaniem w ramach danego projektu;
- g) przygotowanie dokumentacji przetargowej;
- h) przygotowanie dokumentacji architektonicznej i planowania zieleni;
- i) wystosowanie zapytania ofertowego lub złożenie oferty przez dostawcę/wykonawcę;
- j) uzyskanie wstępnego orzeczenia rzeczownika patentowego o zdolności patentowej wynalazku lub zdolności ochronnej wzoru użytkowego;
- k) dokonania rezerwacji miejsca wystawowego na targach, opłaty rejestracyjnej za udział w targach oraz wpisu do katalogu targowego;
- l) zawarcie umowy warunkowej, tj. takiej, której realizacja nastąpi w przypadku udzielenia wnioskodawcy dofinansowania lub podpisanie listu intencyjnego z wykonawcą.

⁷ Nie dotyczy działań i poddziałań POIR objętych pomocą szkoleniową oraz pomocą na usługi doradcze na rzecz MŚP. W przypadku działań, w ramach których występuje jest m.in. pomoc szkoleniowa udzielana zgodnie z art. 31 rozporządzenia Komisji nr 651/2014 albo pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP udzielana zgodnie z art. 18 rozporządzenia Komisji nr 651/2014, zamówienia na usługi szkoleniowe lub doradcze stanowią rozpoczęcie realizacji projektu.

⁸ Nie dotyczy działań i poddziałań POIR objętych pomocą szkoleniową oraz pomocą na usługi doradcze na rzecz MŚP. W przypadku działań i poddziałań, w ramach których jest regionalną pomoc inwestycyjną udzielaną zgodnie z art. 13 rozporządzenia Komisji nr 651/2014 lub też w połączeniu z innymi przeznaczeniami określonymi w rozporządzeniu Komisji (z wyłączeniem pomocy na usługi doradcze na rzecz MŚP udzielanej zgodnie z art. 18 rozporządzenia Komisji nr 651/2014) usługi doradcze związane z przygotowaniem inwestycji nie stanowią rozpoczęcia realizacji projektu.

- 9) Programy pomocy publicznej realizowane w PO IR w ramach poszczególnych działań prezentuje zestawienie stanowiące Załącznik nr 1 do *Wytycznych*.

4.3 PODROZDZIAŁ – ZAMÓWIENIA UDZIELANE W RAMACH PROJEKTU

- 1) W przypadku wydatków ponoszonych w ramach PO IR właściwa instytucja zapewni, w umowie o dofinansowanie, aby beneficjent stosował procedury, o których mowa w podrozdziale 6.5 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności* z uwzględnieniem dodatkowych warunków wynikających z niniejszego rozdziału.
- 2) Zawarcie umowy przez beneficjenta z podmiotem powiązaniem jest dopuszczalne w projektach realizowanych w całości w ramach Celu Tematycznego 1, za zgodą Instytucji Pośredniczącej bez przeprowadzenia postępowania ofertowego po spełnieniu poniższych warunków:
 - a) wydatki wykonawcy powiązanego są kwalifikowane bez marży. Powyższy wymóg nie narusza innych właściwych przepisów,
 - b), beneficjent oraz podmiot powiązany zgadzają się na kontrolę każdej instytucji upoważnionej do przeprowadzania kontroli w ramach projektów współfinansowanych ze środków europejskich w zakresie prawidłowości wyliczenia i poniesienia oraz rozliczenia kosztu kwalifikowanego w projekcie,
 - c) wykonawca będący podmiotem powiązaniem – obok beneficjenta – ma obowiązek prowadzenia działań informacyjno – promocyjnych (odpowiednie oznakowanie materiałów, urzędzeń itp.),
 - d) wykonawca będący podmiotem powiązaniem ma obowiązek przechowywania dokumentacji dotyczącej prac wykonanych w projekcie (przez taki sam okres jak beneficjent), celem umożliwienia instytucjom kontrolnym weryfikacji, czy jego koszty sfinansowane w projekcie nie zawierały marży,
 - e) wykonawca będący podmiotem powiązaniem ma obowiązek stosować co najmniej tak rygorystyczne, jak beneficjent zasady dotyczące zarządzania konfliktem interesów,
 - f) wykonawca będący podmiotem powiązaniem ma obowiązek prowadzić wszelkie działania prawne i organizacyjne zapewniające ochronę tajemnic prawnie chronionych dotyczących procesu badawczo-rozwojowego, jak i wyników prac B+R.

- 3) Instytucje organizujące konkurs zapewnią w regulaminie konkursu zapisy, zgodnie z którymi również wnioskodawcy będą upubliczniać zapytanie ofertowe wraz z informacją o wyniku postępowania przez ich umieszczenie na swojej stronie internetowej, o ile taką posiadają, oraz przez wysłanie zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia.
- 4) Upublicznienie w ramach zasady rozeznania rynku w przypadku beneficjentów, dla których instytucją organizującą konkurs jest PARP wymaga umieszczenia zapytania ofertowego na stronie internetowej Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

5 ROZDZIAŁ – WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

- 1) Niekwalifikowalne są wydatki:
 - a) na zakup usług doradczych, takich jak usługi doradztwa podatkowego, prawnicze lub reklamowe, marketingowe, które stanowią element stałej lub okresowej działalności przedsiębiorcy lub są związane z bieżącymi wydatkami operacyjnymi beneficjenta;
 - b) na zakup środków transportu przez beneficjenta przeznaczonych do transportu drogowego towarów w działaniach, w których wsparcie stanowi pomoc *de minimis*;
 - c) ponoszone na podstawie zasady cross-financingu, po przekroczeniu dopuszczalnego pułapu przewidzianego dla danego projektu.
- 2) Wydatki niekwalifikowalne związane z realizacją projektu ponosi beneficjent.

6 ROZDZIAŁ – KOSZTY POŚREDNIE

- 1) Koszty pośrednie to koszty niezbędne dla realizacji projektu, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi.

Do kategorii kosztów pośrednich należą w szczególności⁹:

- a) koszty wynajmu lub utrzymania budynków niezbędnych dla realizacji projektu, w proporcji odpowiedniej do rzeczywistego wykorzystania powierzchni biurowej dla celów realizacji projektu:

⁹ Koszty określone w pkt 3) mogą stanowić koszty bezpośrednie, o ile tak wynika z umowy o dofinansowanie.

- koszty wynajmu, czynszu lub amortyzacji budynków,
 - koszty mediów (elektryczność, gaz, ogrzewanie, woda),
 - koszty sprzątnia i ochrony pomieszczeń,
 - koszty adaptacji pomieszczeń dla celów realizacji projektów (maksymalnie do wysokości 10 % łącznych kosztów wynajmu lub utrzymania budynków),
 - koszty ubezpieczeń majątkowych,
 - koszty utylizacji odpadów,
 - koszty okresowej konserwacji i przeglądu urządzeń.
- b) koszty administracyjne:
- koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich,
 - opłaty skarbowe i notarialne,
 - koszty usług bankowych, za wyjątkiem kosztów związanych z prowadzeniem rachunku bankowego,
 - koszty zabezpieczenia prawidłowego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie, koszty usług księgowych, prawnych, audytu, które nie stanowią elementu stałej lub okresowej działalności beneficjenta, ani nie są związane z jego bieżącymi wydatkami operacyjnymi,
 - zakup materiałów biurowych;
- c) koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy personelu zarządzającego oraz personelu wsparcia:
- koszty wynagrodzeń personelu zatrudnionego wyłącznie do realizacji projektu,
 - koszty wynagrodzeń personelu zatrudnionego w projekcie na część etatu, proporcjonalnie do zaangażowania w projekcie;
- d) inne niż wynagrodzenia koszty związane z zatrudnionym personelem obejmujące:
- delegacje osób zaangażowanych w realizację projektu,
 - inne koszty osobowe, z zastrzeżeniem wydatków niekwalifikowalnych, o których mowa w rozdziale 5 *Wytucznych*;
- e) zakup usług zewnętrznych, obejmujących:
- zakup ogłoszeń prasowych,
 - usługi drukarskie, usługi kopiowania dokumentów.
- 2) W niektórych przypadkach możliwa jest sytuacja, że ze względu na charakter działania określone koszty w nie będą stanowić kosztów pośrednich. Koszty te należeć wówczas

mogą do innej kategorii wydatków (kosztów bezpośrednich) opisanej we wniosku i umowie o dofinansowanie¹⁰.

7 ROZDZIAŁ – UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

- 1) Uproszczone metody rozliczania wydatków są dopuszczalne w przypadku, gdy przewiduje to dokumentacja aplikacyjna dla danego działania
- 2) Zasady rozliczania wydatków za pomocą uproszczonych metod określa umowa o dofinansowanie.
- 3) Wyboru sposobu rozliczania wydatków dokonuje się do momentu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu. W przypadku projektów wieloletnich po wykonaniu części projektu możliwe jest wprowadzenie uproszczonych metod rozliczania wydatków na pozostałą część projektu. W takich przypadkach okres, za który deklarowane są koszty faktycznie poniesione powinien być wyraźnie oddzielony od okresu, za który koszty są deklarowane na podstawie uproszczonych metod rozliczania wydatków, tak aby uniknąć podwójnego finansowania kosztów projektu.
- 4) Do współfinansowania można kwalifikować koszty beneficjentom każdej osi priorytetowej PO IR (poza środkami pomocy technicznej), o ile istnieje stosowna metodologia upubliczniona w Szczegółowym Opisie Priorytetów POIR lub dokumentacji dotycząca projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym.
- 5) Nie wymaga się prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej projektu oraz załączania do wniosku o płatność faktur, innych dowodów księgowych i wyciągów bankowych potwierdzających poniesione wydatki.
- 6) Kontroli podlegać będzie, czy udział kosztów pośrednich w całości wydatków zadeklarowanych z danego projektu nie przekracza dopuszczalnych limitów określonych zgodnie z metodologią.
- 7) W każdym przypadku, gdy udzielane zamówienia w ramach projektów podlegają stosowaniu ustawy Prawo zamówień publicznych, beneficjenci zachowują pełną kontrolę oraz odpowiedzialność za zarządzanie projektem i jego merytoryczną realizację.

¹⁰ Przykładowo: w ramach działania 4.1 PO IR do kosztów bezpośrednich należą koszty audytu zewnętrznego,.

7.1 ROZLICZANIE KOSZTÓW POŚREDNICH STAWKĄ RYCZAŁTOWĄ

- 1) Do dofinansowania kwalifikują się koszty pośrednie zadeklarowane do rozliczenia stawką ryczałtową, do wysokości:
 - a) 17 % bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, z wyłączeniem kosztów podwykonawstwa oraz cross-financingu, w działaniu 1.1, 1.2, 4.1, 4.3 (dla odbiorców ostatecznych/grantobiorców) oraz 4.4 (dla odbiorców ostatecznych/grantobiorców) PO IR;
 - b) 8 % bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, z wyłączeniem kosztów cross-financingu, w działaniu 4.2 POIR;
 - c) w przypadku działania 1.3.1 koszty pośrednie ponoszone w ramach budżetu operacyjnego beneficjenta są rozliczane stawką ryczałtową w wysokości 25% od kosztów bezpośrednich ponoszonych z budżetu inwestycyjnego;
 - d) 6, 37 % kosztów pośrednich w przypadku poddziałania 4.1.3 *Innowacyjne metody zarządzania badaniami*.
- 2) Właściwy limit procentowy kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową wskazany jest w umowie o dofinansowanie.
- 3) Zasady dotyczące przenoszenia pomiędzy kategoriami wydatków wskazane w umowie o dofinansowanie, nie mają zastosowania do wydatków rozliczanych według stawki ryczałtowej.
- 4) W projektach uwzględniających cross-financing wartość wydatków objętych zasadą cross-financingu zostanie wyodrębniona z kosztów bezpośrednich będących podstawą naliczania stawki ryczałtowej kosztów pośrednich.
- 5) W projektach uwzględniających usługi na zasadach outsourcingu (podwykonawstwo) wartość outsourcingu (podwykonawstwa) zostanie wyodrębniona z kosztów bezpośrednich, będących podstawą naliczania stawki ryczałtowej kosztów pośrednich.

7.2 ROZLICZANIE KOSZTÓW KWOTĄ RYCZAŁTOWĄ

- 1) Do wsparcia kwalifikują się kwoty ryczałtowe pokrywające koszty realizacji danego etapu projektu lub koszty realizacji całego projektu, przy czym kwota ryczałtowa nie może przekroczyć równowartości kwoty 100 tys. euro wkładu publicznego na poziomie projektu.
- 2) Można połączyć kilka kwot ryczałtowych w celu uwzględnienia różnych kategorii kosztów kwalifikowalnych, jednak całkowita wartość kwot ryczałtowych nie może przekroczyć 100 tys. euro wkładu publicznego na rzecz danego beneficjenta. W ramach projektu kwoty ryczałtowe nieprzekraczające 100 tys. euro wkładu publicznego można jednak połączyć z kosztami rzeczywistymi lub innymi formami kosztów uproszczonych, uzyskując w ten sposób kwotę całkowitą, która może przekraczać kwotę 100 tys. euro wkładu publicznego.
- 3) Dofinansowanie będzie wypłacone jedynie w przypadku, gdy całe zaplanowane przedsięwzięcie (projekt lub etap projektu), na które zostanie przyznana kwota ryczałtowa, zostanie zrealizowane. W przypadku częściowej realizacji, dofinansowanie nie zostanie wypłacone.
- 4) Nie dopuszcza się dokonywania przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami harmonogramu rzeczowo-finansowego/budżetu projektu oraz przesunięć kwot pomiędzy etapami, w przypadku rozliczania wydatków w ramach poszczególnych etapów kwotami ryczałtowymi.
- 5) Prawidłowość rozliczenia wydatków kwotą ryczałtową jest sprawdzana poprzez weryfikację dokumentów, na podstawie których możliwa jest ocena realizacji projektu, kalkulacji kwoty ryczałtowej oraz czy dany projekt lub jego etap został faktycznie zrealizowany.
- 7) W przypadku nieosiągnięcia wskaźników w terminach i wielkościach określonych we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie o dofinansowanie, projekt lub etap projektu uznany jest za niezrealizowany i nierozliczony. Wydatki, które beneficjent poniósł na zadanie objęte kwotą ryczałtową, która nie została uznana za rozliczoną, uznaje się za niekwalifikowalne.

7.3 ROZLICZANIE KOSZTÓW STAWKĄ JEDNOSTKOWĄ

Do wsparcia kwalifikują się stawki jednostkowe pokrywające koszty realizacji danego etapu projektu lub koszty realizacji całego projektu.

Stawki jednostkowe¹¹, w tym godzinowa stawka wynagrodzenia personelu projektu, z wyłączeniem osób wskazanych w kosztach pośrednich¹² lub godzinowa stawka wynagrodzenia personelu projektu¹³, liczona jako iloraz ostatnich udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1720 godzin¹⁴ zalicza się do uproszczonych metod rozliczania wydatków.

8 ROZDZIAŁ – PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG (VAT)

- 1) W ramach PO IR, kosztem kwalifikowalnym może być tylko część podatku od towarów i usług (VAT) dotycząca tych czynności, w związku z którymi nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. W przypadku gdy w ramach projektu nabyte towary/usługi/środki trwale wykorzystywane są do wykonywania czynności, w związku z którymi przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, jak i czynności, w związku z którymi takie prawo nie przysługuje, za kwalifikowalną może zostać uznana wyłącznie ta część poniesionego przez beneficjenta podatku VAT, która jest związana z czynnościami, w stosunku do których beneficjentowi nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. W takiej sytuacji konieczne jest odrębne określenie kwot podatku naliczonego związanego z czynnościami, w stosunku do których podatnikowi nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego.
- 2) Podatek od towarów i usług VAT w całości stanowi wydatek niekwalifikowalny, w przypadku gdy nie jest możliwe wyodrębnienie całości lub części kwot, o których mowa w pkt 1, dotyczy to zarówno przypadków określonych w art. 86 ust. 2a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług jak i art. 86 ust 7b oraz art. 90 ust. 2 tej ustawy i w związku z tym podatek VAT rozliczany jest na zasadach proporcjonalnego odliczenia w sposób określonych w ww. ustawie.

¹¹ Zgodnie z art. 67 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego.

¹² Stawka wynagrodzenia personelu projektu bazuje na ostatnich udokumentowanych rocznych kosztach zatrudnienia brutto (w rozumieniu wytycznych KE pn. *Guidance on Simplified Cost Options (SCOs) EGESIF_14-0017-final 6/10/2014*) danej osoby wchodzącej w skład personelu projektu lub na uśrednionych ostatnich udokumentowanych rocznych kosztach zatrudnienia brutto pracowników beneficjenta na takim samym lub zbliżonym stanowisku służbowym. Tak wyliczona stawka jednostkowa nie obejmuje kosztów pośrednich i tym samym dodatkowe koszty pośrednie, o których mowa w podrozdziale 6.15 *Wytycznych*, mogą przysługiwać w ramach projektu. Stawka wynagrodzenia personelu projektu nie zawiera kosztów delegacji personelu projektu.

¹³ Tak wyliczona stawka jednostkowa obejmuje koszty pośrednie i tym samym dodatkowe koszty pośrednie, o których mowa w podrozdziale 6.15 *Wytycznych*, nie przysługują w ramach projektu.

¹⁴ Zgodnie z art. 68 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

9 WYNAGRODZENIA

- 1) Za wydatki kwalifikowalne będą mogły być uznane wydatki poniesione na wynagrodzenia¹⁵ wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i fundusze pozaubezpieczeniowe osób zaangażowanych w realizację projektu, ponoszone ze środków własnych wnioskodawcy, wypłacane na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej, tj. w szczególności:
- a) wynagrodzenie zasadnicze, premie i nagrody, w tym premie o charakterze uznaniowym, wynikające z regulaminu wynagrodzeń danej instytucji, ustalającego jednolite zasady dla wszystkich pracowników (także tych niezaangażowanych w realizację projektów współfinansowanych z PO IR), przy czym dla kwalifikowalności premii i nagród w regulaminie wynagrodzeń nie mogły zostać wprowadzone zmiany na 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku;
 - b) dodatek zadaniowy lub funkcyjny za zadania lub funkcje w projekcie, pod warunkiem, że wynagrodzenie zasadnicze pracownika otrzymującego dodatek zadaniowy lub funkcyjny nie jest finansowane ze środków projektu współfinansowanego z PO IR;
 - c) dodatek funkcyjny, za funkcje kierownicze pełnione w danej instytucji;
 - d) dodatek specjalny, wynikający ze specyfiki i charakteru wykonywanych zadań;
 - e) dodatek za wieloletnią pracę/służbę;
 - f) dodatek służby cywilnej oraz Służby Celnej z tytułu posiadanego stopnia służbowego;
 - g) wynagrodzenie za okres urlopu wypoczynkowego¹⁶;
 - h) wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ubezpieczeń społecznych¹⁷;
 - i) dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i fundusze pozaubezpieczeniowe, kwalifikowalne proporcjonalnie do okresu, w jakim pracownik realizował zadania na rzecz projektu;

¹⁵ Pojęcie wynagrodzenia jest równoznaczne z pojęciem uposażenia.

¹⁶ Proporcjonalnie do procentowego zaangażowania danego pracownika w realizację projektu w miesiącu wystąpienia urlopu wypoczynkowego, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia urlopu wypoczynkowego.

¹⁷ Proporcjonalnie do procentowego zaangażowania danego pracownika w realizację projektu w miesiącu wystąpienia niezdolności do pracy, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia niezdolności do pracy.

- j) składka na:
 - ubezpieczenie emerytalne,
 - ubezpieczenie rentowe,
 - ubezpieczenie chorobowe,
 - ubezpieczenie zdrowotne,
 - ubezpieczenie wypadkowe;
 - k) składka na Fundusz Pracy;
 - l) składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
- 2) Za wydatki niekwalifikowane związane z wynagrodzeniami uznane będą:
- a) wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych;
 - b) składki na PFRON;
 - c) nagrody jubileuszowe;
 - d) odprawy emerytalno-rentowe;
 - e) odprawy wypłacane na podstawie art. 7 ustawy z dnia 30 grudnia 2015 r. o *zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. 2016 r. poz. 34)
 - f) świadczenia finansowane z ZFŚS;
 - g) ekwiwalent za urlop;
 - h) świadczenie za czas niezdolności do pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ubezpieczeń społecznych;
 - i) zasiłki finansowane z budżetu państwa (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny);
 - j) zasiłki finansowane ze środków ZUS (zasiłek rehabilitacyjny, macierzyński, ojcowski, opiekuńczy, wyrównawczy);
 - k) koszty badań okresowych i wstępnych;
 - l) dopłata do okularów;
 - m) bony żywieniowe dla pracowników;

- n) dodatki za znajomość języków, za niepalenie, inne dodatki tego typu ustalone przez pracodawcę, odszkodowanie za klauzulę zakazu konkurencyjności, inne odszkodowania, do których wypłaty zobowiązany jest pracodawca;
 - o) koszty dodatkowych ubezpieczeń i usług zdrowotnych;
 - p) dofinansowanie do wypoczynku.
- 3) W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą za wydatki kwalifikowalne uznaje się składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
- 4) Za kwalifikowalną może zostać uznana ta część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu zaangażowaniu pracownika w zadania związane z realizacją PO IR, mierzonemu proporcją czasu pracy poświęconego na ww. zadania. W przypadku tych składników wynagrodzenia, które są związane z wymiarem etatu, za kwalifikowaną może zostać uznana ta część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu zaangażowaniu pracownika w zadania związane z realizacją PO IR.

10 ROZDZIAŁ – ROZLICZANIE EFEKTÓW PROJEKTU

- 1) Instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie sprawdza osiągnięcie lub zachowanie przez beneficjenta wskaźników produktu lub rezultatu, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.
- 2) W przypadku nieosiągnięcia lub niezachowania wskaźników, o których mowa w pkt 1, właściwa instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie ocenia, czy zadeklarowany wskaźnik miał wpływ na ocenę projektu i uzyskane dofinansowania.
- 3) W przypadku, gdy zadeklarowany wskaźnik miał wpływ na ocenę projektu i uzyskane dofinansowanie, instytucja sprawdza, czy przy zadeklarowaniu przez beneficjenta takiej wartości, jaką faktycznie osiągnął, uzyskałby dofinansowanie oraz czy osiągnięte będą cele projektu. Jeżeli mniejsza wartość wskaźnika spowodowałaby nieuzyskanie dofinansowania przez beneficjenta lub nie zostanie osiągnięty cel projektu – wymagany jest zwrot całości dofinansowania.
- 4) Nieosiągnięcie lub niezachowanie wskaźników produktu może skutkować zmniejszeniem wnioskowanego dofinansowania, proporcjonalnie do stopnia nieosiągnięcia wskaźnika produktu, pod warunkiem osiągnięcia celu projektu określonego we wniosku o

dofinansowanie. Decyzję dotyczącą zmniejszenia wielkości dofinansowania podejmuje instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie, uwzględniając specyfikę projektu.

- 5) Nieosiągnięcie lub niezachowanie wskaźników rezultatu może skutkować proporcjonalnym zmniejszeniem wnioskowanego dofinansowania, proporcjonalnie do stopnia nieosiągnięcia wskaźnika rezultatu, pod warunkiem osiągnięcia celu projektu określonego we wniosku o dofinansowanie. Decyzję dotyczącą zmniejszenia wielkości dofinansowania podejmuje instytucja będąca stroną umowy, uwzględniając specyfikę projektu.

11 ROZDZIAŁ – WYKAZ KATEGORII WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ I PODDZIAŁAŃ PO IR

PRIORYTET 1: WSPARCIE PROWADZENIA PRAC B+R PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA

DZIAŁANIE 1.3 PRACE B+R FINANSOWANE Z UDZIAŁEM FUNDUSZY KAPITAŁOWYCH

PODDZIAŁANIE 1.3.2 PUBLICZNO – PRYWATNE WSPARCIE PROWADZENIA PRAC BADAWCZO – ROZWOJOWYCH Z UDZIAŁEM FUNDUSZY KAPITAŁOWYCH – BRIDGE Alfa

- 1) inwestycje kapitałowe w przedsiębiorstwa;
- 2) opłaty za zarządzanie na poziomie podmiotu zarządzającego funduszem funduszy;
- 3) opłaty za zarządzanie na poziomie pośredników finansowych.

PRIORYTET 2: WSPARCIE OTOCZENIA I POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORSTW DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI B+R+I

DZIAŁANIE 2.2 OTWARTE INNOWACJE – WSPIERANIE TRANSFERU TECHNOLOGII (I KOMPONENT)

- 1) koszty na pokrycie kosztów nabycia przez MŚP wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej;
- 2) koszty na pokrycie kosztów nabycia przez MŚP usług doradczych w zakresie innowacji:
 - a) technologiczne usługi doradcze,
 - b) pozostałe usługi doradcze związane z transferem technologii, w tym w szczególności usługi prawne i prawno-patentowe;
- 3) koszty rozbudowy i utrzymania Platformy Transferu Technologii:
 - a) usługi informatyczne,

- b) usługi w zakresie prowadzenia informacyjnego i edukacyjnego modułu Platformy Transferu Technologii,
 - c) usługi w zakresie tłumaczenia wpisów do Platformy;
- 4) koszty organizacji giełd technologicznych, warsztatów, szkoleń, seminariów, konferencji, spotkań związanych z animowaniem transakcji transferu technologii a także podnoszeniem kompetencji potencjalnych biorców / dawców technologii z zarządzania własnością intelektualną, transferem technologii;
- 5) koszty usługi związanych z transferem technologii świadczonej przez animatorów¹⁸;
- 6) koszty związane z naborem i oceną wniosków o dofinansowanie:
- a) wynagrodzenie instytucji/ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie,
 - b) koszt organizacji paneli eksperckich,
 - c) usługi eksperckie w zakresie wyceny wartości niematerialnych i prawnych,
 - d) usługi eksperckie weryfikujące możliwość wdrożenia pod kątem do ochrony praw własności intelektualnej;
- 7) koszty doradztwa i ekspertyz wspierających wdrażanie projektu, w tym specjalistyczne ekspertyzy technologiczne, prawne, finansowe;
- 8) koszty kontroli dofinansowanych transakcji transferu technologii;
- 9) koszty audytu zewnętrznego oraz ewaluacji projektu;
- 10) koszty zabezpieczenia realizacji projektu;
- 11) koszty działań informacyjno-promocyjnych projektu;
- 12) koszty wynagrodzeń osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu;
- 13) koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych, w związku z realizacją projektu, w tym koszty transportu, zakwaterowania, żywienia, diet;
- 14) koszty udziału w szkoleniach specjalistycznych, konferencjach, wizytach studyjnych krajowych i zagranicznych osób zaangażowanych w realizację projektu;
- 15) zakupy inwestycyjne: środki trwałe za wyjątkiem nieruchomości, wartości niematerialne i

¹⁸ Animatorom jest podmiot wybrany w drodze otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego zaproszenia do składania ofert, do którego zadań należy w szczególności wykonywanie wybranych zadań związanych z zarządzaniem Platformą Transferu Technologii, wyszukiwaniem i wspomaganie powstawania transakcji kwalifikujących się do otrzymania wsparcia, w tym świadczenie bezpłatnych usług doradczych na etapie powstawania transakcji na rzecz MŚP

prawne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie);

16) koszty pośrednie związane z realizacją projektu.

DZIAŁANIE 2.2 OTWARTE INNOWACJE – WSPIERANIE TRANSFERU TECHNOLOGII (II KOMPONENT)

- 1) inwestycje kapitałowe w przedsiębiorstwa;
- 2) opłaty za zarządzanie na poziomie podmiotu zarządzającego funduszem funduszy;
- 3) opłaty za zarządzanie na poziomie pośredników finansowych.

DZIAŁANIE 2.4 WSPÓŁPRACA W RAMACH KRAJOWEGO SYSTEMU INNOWACJI

PODDZIAŁANIE 2.4.1 CENTRUM ANALIZ I PILOTAŻY NOWYCH INSTRUMENTÓW inno_LAB

I. Koszty związane z zarządzaniem projektem:

- 1) koszty wynagrodzeń osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu wraz z zapłaconymi kosztami pracy, składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne;
- 2) koszty delegacji krajowych i zagranicznych członków grupy sterującej i wspierających zarządzanie projektem (eksperti, członkowie grupy sterującej projektem, członkowie grup roboczych);
- 3) koszty delegacji krajowych i zagranicznych osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu (koszty przejazdów, zakwaterowania, diet i ubezpieczenia pracowników przebywających w delegacji za okres przebywania w delegacji);
- 4) koszty usług doradczych, eksperckich, prawnych, tłumaczeń związanych z realizacją i zarządzaniem projektem;
- 5) koszty zakupu wartości niematerialnych i prawnych (w tym licencji);
- 6) koszty działań promocyjno-informacyjnych projektu;
- 7) koszty audytu i ewaluacji (projektu oraz pilotaży);
- 8) koszty pośrednie związane z realizacją projektu;
- 9) koszty spotkań podmiotów zaangażowanych w realizację projektu.

II. Koszty związane z realizacją badań i analiz:

- 1) koszty zakupu danych, baz danych, dostępu do baz danych, publikacji;

- 2) koszt zakupu usług analityczno-badawczych, koszty zakupu usług eksperckich, koszty przeniesienia praw autorskich;
- 3) koszty udziału w szkoleniach specjalistycznych, konferencjach i wizytach studyjnych;
- 4) składki członkowskie w organizacjach międzynarodowych i koszty udziału w projektach międzynarodowych (np. GEM, IGL);
- 5) koszty organizacji i realizacji konkursów w zakresie badań i analiz.

III. Koszty związane z organizacją testów i pilotaży nowych instrumentów

- 1) koszty związane z uruchomieniem i realizacją przez beneficjenta testów i pilotaży nowych instrumentów, w tym wynagrodzenia ekspertów oceniających wnioski aplikacyjne;
- 2) koszty związane z projektami realizowanymi w formule przedkomercyjnych zamówień publicznych (PCP), w tym przygotowanie podmiotów publicznych do udziału w PCP i do ogłoszenia zamówienia na rozwiązanie innowacyjne (PPI), koszty usług eksperckich związanych z realizacją projektów w formule PCP;
- 3) wydatki na pomoc finansową dla grantobiorców udzielaną w ramach testów i pilotaży;
- 4) koszty kontroli u grantobiorców.

IV. Koszty związane z animacją i integracją uczestników narodowego systemu innowacji

- 1) koszty usług doradczych i szkoleniowych;
- 2) koszty organizacji szkoleń, konferencji, spotkań, warsztatów, wizyt studyjnych;
- 3) koszty organizacji konkursów dla uczestników i innych form o charakterze promocyjnym;
- 4) koszty usług informatycznych, koszty związane z zaprojektowaniem, utworzeniem, utrzymaniem i rozbudową narzędzi ICT, tj. bazy, aplikacje, portale informacyjne.

PODDZIAŁANIE 2.4.2 MONITORING KRAJOWEJ INTELIGENTNEJ SPECJALIZACJI

- 1) koszty zakupu usług badawczych, eksperckich, doradczych;
- 2) koszty organizacji i prowadzenia działań informacyjnych, edukacyjno-szkoleniowych, warsztatów, spotkań, konsultacji, wymiany dobrych praktyk, szkoleń, wykładów, konferencji, smart labs instytucji i podmiotów zaangażowanych w realizację projektu;
- 3) koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych osób zaangażowanych w realizację i

koordynację projektu oraz instytucji i podmiotów związanych z realizacją projektu;

- 4) koszty związane z udziałem w szkoleniach i konferencjach specjalistycznych oraz wizytach studyjnych;
- 5) koszty zakupów inwestycyjnych związanych z realizacją projektu: środki trwałe za wyjątkiem nieruchomości, wartości niematerialne i prawne (sprzęt teleinformatyczny, sprzęt komputerowy, oprogramowanie, licencje, narzędzia wizualizacji danych, przestrzeń dyskowa, zakupy baz danych i innych źródeł informacji niezbędnych do realizacji projektu);
- 6) koszty związane z utworzeniem, utrzymaniem i opracowaniem danych na potrzeby monitorowania strategii inteligentnych specjalizacji;
- 7) koszty usług informatycznych, w tym koszty związane z zaprojektowaniem, utworzeniem i utrzymaniem interaktywnego modelu agregacji danych oraz mapy krajowych inteligentnych specjalizacji, koszt utrzymania i rozbudowy portalu KIS i portalu PIK (Portal Informacyjno-Komunikacyjny);
- 8) koszty wynagrodzeń osób związanych bezpośrednio oraz pośrednio (konsultanci regionalni, eksperci krajowi, członkowie Grup Roboczych do spraw KIS oraz Obserwatorium Gospodarczego) z realizacją poszczególnych komponentów projektu;
- 9) koszty pośrednie związane z realizacją projektu;
- 10) koszty działań informacyjno-promocyjnych projektu.

PRIORYTET 3: WSPARCIE INNOWACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH

DZIAŁANIE 3.1 FINANSOWANIE INNOWACYJNEJ DZIAŁALNOŚCI MŚP Z WYKORZYSTANIEM KAPITAŁU PODWYŻSZONEGO RYZYKA

PODDZIAŁANIE 3.1.1 INWESTYCJE W INNOWACYJNE START-UPY – STARTER

- 1) inwestycje kapitałowe w przedsiębiorstwa;
- 2) opłaty za zarządzanie na poziomie podmiotu zarządzającego funduszem funduszy;
- 3) opłaty za zarządzanie na poziomie pośredników finansowych.

PODDZIAŁANIE 3.1.2 INWESTYCJE GRUPOWE ANIOŁÓW BIZNESU W MŚP - BIZNEST

- 1) inwestycje kapitałowe w przedsiębiorstwa;

- 2) opłaty za zarządzanie na poziomie podmiotu zarządzającego funduszem funduszy;
- 3) opłaty za zarządzanie na poziomie pośredników finansowych.

PODDZIAŁANIE 3.1.3 FUNDUSZ POŻYCZKOWY INNOWACJI

- 1) pożyczki dla przedsiębiorstw;
- 2) opłaty za zarządzanie na poziomie podmiotu wdrażającego.

PODDZIAŁANIE 3.1.4 KOFFI – KONKURENCYJNY OGÓLNOPOLSKI FUNDUSZ FUNDUSZY INNOWACYJNYCH

- 1) inwestycje kapitałowe w przedsiębiorstwa;
- 2) opłaty za zarządzanie na poziomie podmiotu zarządzającego funduszem funduszy;
- 3) opłaty za zarządzanie na poziomie pośredników finansowych.

DZIAŁANIE 3.2 WSPARCIE WDROŻEŃ WYNIKÓW PRAC B+R

- 1) **PODDZIAŁANIE 3.2.3 FUNDUSZ GWARANCYJNY WSPARCIA INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘBIORSTW** gwarancje dla przedsiębiorstw;
- 2) opłaty za zarządzanie na poziomie podmiotu wdrażającego instrument finansowy

DZIAŁANIE 3.3 WSPARCIE PROMOCJI ORAZ INTERNACJONALIZACJI INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘBIORSTW

PODDZIAŁANIE 3.3.1 POLSKIE MOSTY TECHNOLOGICZNE

1. Koszty usług wykonawców zewnętrznych projektu pn. „Polskie Mosty Technologiczne”:

- 1.1 koszty organizacji i realizacji seminariów informacyjnych (w tym m.in.: najem sal konferencyjnych wraz z obsługą techniczną i organizacyjną, catering, zapewnienie materiałów informacyjnych dla uczestników) oraz koszty zatrudnienia prelegentów krajowych i zagranicznych, w tym koszty podróży i zakwaterowania,
- 1.2 koszty przygotowania i realizacji procesu selekcji uczestników do kolejnych etapów projektu oraz ocena wniosków aplikacyjnych, w tym wynagrodzenia ekspertów oceniających dokumentację aplikacyjną,
- 1.3 koszty związane z zaprojektowaniem, utworzeniem, utrzymaniem, rozbudową i aktualizacją narzędzi ICT, w tym aplikacje, portale informacyjne, bazy danych na potrzeby realizacji projektu oraz monitorowaniem efektów udziału przedsiębiorców w programach akceleryacyjnych,

1.4 koszty działań informacyjno – promocyjnych związanych z realizacją programów akceleracyjnych na poszczególnych rynkach zagranicznych,

2. Koszty związane z pomocą udzielaną przedsiębiorcom w formule *de minimis na udział w programach akceleracyjnych w ramach projektu „Polskie Mosty Technologiczne”*

2.1 koszty przygotowania i realizacji obozów przygotowawczych (Boot Camp) w zakresie umiędzynarodowienia przedsiębiorcy (w tym m.in. najem sal konferencyjnych wraz z obsługą techniczną i organizacyjną, koszty podróży i zakwaterowania przedsiębiorców, catering, materiały konferencyjne, koszty tłumaczeń wykonywanych na rzecz przedsiębiorców w związku z udziałem w Obozach Przygotowawczych),

2.2 koszty usług lub zatrudnienia ekspertów niezbędnych do przeprowadzenia obozów przygotowawczych
w zakresie umiędzynarodowienia przedsiębiorców uczestniczących w projekcie (w tym m.in. pokrycie kosztów wynagrodzenia, koszty podróży i zakwaterowania),

2.3 koszty przygotowania i realizacji dni kalibracyjnych (w tym m.in. zapewnienie sal konferencyjnych wraz z obsługą techniczną i organizacyjną, catering, zapewnienie materiałów informacyjnych dla uczestników, koszty działań promocyjno – networkingowych wykonywanych na rzecz uczestników programu akceleracyjnego, koszty biletów lotniczych i zakwaterowania pracowników przedsiębiorcy uczestniczących w dniach kalibracyjnych na rynkach zagranicznych według stawek określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju),

2.4 koszty usług lub zatrudnienia ekspertów i mentorów niezbędnych do przeprowadzenia dni kalibracyjnych i pokalibracyjnych w zakresie umiędzynarodowienia przedsiębiorców uczestniczących w projekcie.

3. Koszty zarządzania projektem ponoszone przez beneficjenta

3.1. koszty działań informacyjno – promocyjnych związanych z realizacją Projektu oraz upowszechniania jego rezultatów,

3.2. koszty przeprowadzania procedury przetargowej, w tym koszty doradztwa eksperckiego przy przygotowaniu dokumentacji przetargowej,

- 3.3. koszty usług eksperckich dot. m.in. badań rynkowych, audytów, badań ewaluacyjnych, których wyniki są niezbędne do realizacji projektu i koszty tłumaczeń związanych z realizacją projektu,
- 3.4. koszty szkoleń specjalistycznych ponoszone przez beneficjenta realizującego projekt,
- 3.5. koszty wynagrodzenia wraz z pozapłacowymi kosztami personelu zarządzającego oraz personelu wsparcia (wynagrodzenia osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu wynikające z polityki płacowej lub regulaminu wynagradzania),
- 3.6. koszty delegacji krajowych i zagranicznych osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu (koszty przejazdów, zakwaterowania, diet i ubezpieczenia pracowników przebywających w delegacji za okres przebywania w delegacji),
- 3.7. koszty organizacji spotkań podmiotów zaangażowanych w realizację projektu,
- 3.8. koszty zakupu niezbędnego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,
- 3.9. inne koszty pośrednie związane z realizacją projektu.

PODDZIAŁANIE 3.3.2 PROMOCJA GOSPODARKI W OPARCIU O POLSKIE MARKI PRODUKTOWE

- 1) koszty przygotowania i realizacji branżowych oraz ogólnych programów promocji:
 - a) koszty przygotowania i obsługi stoisk wystawienniczych,
 - b) koszty wpisu do katalogu oraz opłaty rejestracyjnej,
 - c) koszty spedycji, transportu i ubezpieczenia eksponatów,
 - d) koszty działań medialnych i informacyjno-promocyjnych,
 - e) koszty organizacji seminariów, kongresów i konferencji gospodarczych,
 - f) koszty misji przyjazdowych kontrahentów i dziennikarzy zagranicznych,
 - g) koszty pokazów na targach,
 - h) koszty świadczenia usług doradczych na rzecz poszczególnych programów;
- 2) koszty przygotowania, realizacji i promocji dużych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych w kraju i za granicą:
 - a) koszty przygotowania i obsługi stoisk wystawienniczych,
 - b) koszty wpisu do katalogu oraz opłaty rejestracyjnej lub partnerskiej,
 - c) koszty spedycji, transportu i ubezpieczenia eksponatów,

- d) koszty oprawy medialnej i promocji,
 - e) koszty organizacji seminariów, kongresów i konferencji gospodarczych,
 - f) koszty pokazów na targach,
 - g) koszty świadczenia usług doradczych na rzecz poszczególnych programów;
- 3) koszty wdrażania Marki Polskiej Gospodarki w kraju i za granicą:
- a) koszty organizacji kampanii medialnych realizowanych w kraju i za granicą,
 - b) koszty przygotowania i dystrybucji materiałów informacyjno- promocyjnych w kraju i za granicą;
- 4) koszty wdrażania systemu koordynacji promocji polskiej gospodarki, w tym:
- a) koszty organizacji spotkań zespołu ds. koordynacji systemu promocji polskiej gospodarki
 - b) koszty rozwoju Portalu Promocji Eksportu;
- 5) koszty przygotowania i prowadzenia polskiej ekspozycji narodowej na wystawach światowych EXPO, w tym:
- a) koszty utrzymania biura Komisarza Sekcji Polskiej Wystawy,
 - b) koszty budowy lub wynajęcia i urządzenia pawilonu wystawowego lub ekspozycji,
 - c) koszty realizacji programów promocji,
 - d) koszty działań medialnych i informacyjno-promocyjnych, koszty zarządzania i bieżącego funkcjonowania pawilonu wystawowego lub ekspozycji, koszty doradztwa, przygotowania analiz, ekspertyz, strategii, badań rynkowych, ewaluacyjnych, opracowań sektorowych, marketingowych i wizerunkowych, których wyniki są niezbędne dla realizacji projektu,
 - e) koszty zarządzania i bieżącego funkcjonowania pawilonu wystawowego lub ekspozycji;
- 6) koszty zarządzania projektem, w tym:
- a) koszty doradztwa, przygotowania analiz, ekspertyz, strategii, badań rynkowych, ewaluacyjnych, opracowań sektorowych, marketingowych i wizerunkowych, których wyniki są niezbędne dla realizacji projektu,
 - b) koszty organizacji szkoleń, konferencji i spotkań informacyjnych instytucji i podmiotów zaangażowanych w realizację projektu,

- c) koszty szkoleń specjalistycznych ponoszone przez beneficjenta realizującego projekt oraz pracowników uczestniczących w projekcie,
- d) koszty podróży służbowych osób uczestniczących w realizacji projektu,
- e) koszty przeprowadzania procedury przetargowej, obejmujące koszty doradztwa eksperckiego przy przygotowaniu dokumentacji przetargowej,
- f) koszty zakupów inwestycyjnych: środki trwałe, wartości niematerialne i prawne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie),
- g) koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu,
- h) koszty pośrednie związane z realizacją projektu.

PRIORYTET IV – ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU NAUKOWO - BADAWCZEGO

DZIAŁANIE 4.1. BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE

- 1) koszty dzierżawy, wieczystego użytkowania gruntów, koszty amortyzacji budynków – do 10 % kosztów kwalifikowalnych projektu;
- 2) koszty wynajmu powierzchni laboratoryjnej;
- 3) koszty aparatury naukowo-badawczej:
 - a) odpisy amortyzacyjne;
 - b) koszty ponoszone w wyniku odpłatnego korzystania z aparatury (leasing, wynajem);
- 4) koszty wartości niematerialnych i prawnych:
 - a) odpisy amortyzacyjne;
 - b) koszty ponoszone w wyniku odpłatnego korzystania z wartości niematerialnych i prawnych (np. opłaty licencyjne).

Patenty, licencje, know-how, nieopatentowana wiedza techniczna, ekspertyzy, analizy i raporty badawcze itp. (wartości niematerialne i prawne), których odpisy amortyzacyjne lub koszty korzystania są rozliczane w projekcie, mogą zostać nabyte wyłącznie od uczelni publicznej, państwowego instytutu badawczego, instytutu PAN lub innej jednostki naukowej będącej organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę, o której mowa w art. 2 pkt 83

rozporządzenia Komisji nr 651/2014, która podlega ocenie jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych, o której mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1 i art. 42 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620, z późn. zm.), i otrzymała co najmniej ocenę B. Rozliczanie w projekcie odpisów amortyzacyjnych lub kosztów korzystania z patentów, licencji, know-how, nieopatentowanej wiedzy technicznej, ekspertyz, analiz i raportów badawczych itp. (wartości niematerialnych i prawnych) nabytych od innych podmiotów możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie¹⁹.

- 5) koszty zakupu sprzętu laboratoryjnego (zakupy niespełniające wymogu środka trwałego zgodnie z ustawą o rachunkowości);
- 6) koszty utrzymania linii technologicznych, instalacji doświadczalnych;
- 7) koszty zakupu materiałów (surowców, półproduktów, odczynników);
- 8) koszty zakupu elementów służących do budowy i na stałe zainstalowanych w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej;
- 9) koszty działań promocyjnych projektu - do 1% kosztów kwalifikowanych projektu;
- 10) koszty audytu zewnętrznego, jeżeli rozpoczął się on po zrealizowaniu 50% planowych wydatków związanych z projektem, ale nie później niż przed zrealizowaniem 80% planowanych wydatków związanych z realizacją projektu, gdy wartość dofinansowania projektu przekracza 3 mln zł;
- 11) koszty wynagrodzeń osób zatrudnionych przy prowadzeniu badań przemysłowych lub prac rozwojowych (pracowników badawczych, pracowników technicznych oraz pozostałych pracowników pomocniczych) oraz brokerów technologii w zakresie w jakim wykonują oni czynności związane bezpośrednio z realizacją projektu;
- 12) koszty podwykonawstwa części prac merytorycznych projektu zlecane wyłącznie uczelni publicznej, państwowemu instytutowi badawczemu, instytutowi PAN lub innej jednostce naukowej będącej organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę, o której mowa w art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji nr 651/2014, która podlega ocenie jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych, o której mowa w art.

¹⁹ Wskazane powyżej ograniczenia podmiotowe nie dotyczą zakupów licencji na systemy/oprogramowanie powszechnie dostępnych w sprzedaży, które nie są tworzone na indywidualne potrzeby beneficjenta (system/oprogramowanie dedykowane).

41 ust. 1 pkt 1 i art. 42 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki i otrzymała co najmniej ocenę B.

Zlecenie wykonania części merytorycznej projektu (podwykonawstwo) innym podmiotom możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie²⁰.

13) koszty pośrednie związane z realizacją projektu;

14) koszty dokumentacji niezbędnej do przygotowania projektu.

Poddziałanie 4.1.3 *Innowacyjne metody zarządzania badaniami* Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój

I. Menadżerowie programów

- 1) Koszty usług doradczych, eksperckich, prawnych, tłumaczeń, rekrutacyjnych niezbędnych do naboru menedżerów.
- 2) Koszty związane z obsługą menedżerów programów (PM) - Koszty szkoleń i mentoringu dla PM oraz osób zaangażowanych w realizację programów
- 3) Koszty związane z obsługą menedżerów programów (PM) - Koszty sprzętu elektronicznego dla PM

II. Programy badawcze

- 1) Koszty związane z obsługą menedżerów programów (PM) - Wynagrodzenia PM
- 2) Koszty związane z obsługą menedżerów programów (PM) - Wynagrodzenie osób bezpośrednio wspierających pracę PM (PM support staff)
- 3) Koszty operacyjne związane z realizacją programów B+R - Koszty zewnętrznych ekspertów dla PM
- 4) Obsługa informatyczna w ramach przygotowania programu (zarządzanie projektem)
- 5) Koszty programów B+R
- 6) Koszty operacyjne związane z realizacją programów B+R: koszty organizacji i prowadzenia działań informacyjnych, edukacyjno-szkoleniowych, warsztatów, spotkań, konsultacji, wymiany dobrych praktyk, szkoleń, wykładów, konferencji, koszty kontroli i nadzoru nad realizacją programu, delegacji PM oraz osób bezpośrednio wspierających ich pracę .

III. Grand Challenge i promocja

- 1) Przygotowanie i obsługa konkursu Grand Challenge
 - a. Koszty promocji i PR dla konkursu
 - b. Koszty na wsparcie eksperckie
 - c. Nagrody dla zwycięzców konkursu Grand Challenge
 - d. Koszty związane z organizacją eventów
 - e. Działania informacyjne związane z konkursem
- 2) Promocja i informacja Projektu
 - a. Promocja i PR

²⁰ Powyższe ograniczenia podmiotowe nie mają zastosowania do umów o dzieło zawieranych z osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej.

b. Działania informacyjne

IV. Zarządzanie projektem

- 1) Koszty usług doradczych, eksperckich, prawnych, tłumaczeń
- 2) Koszty organizacji spotkań wspierających zarządzanie projektem
- 3) Koszty pośrednie (rozliczane za pomocą metod uproszczonych)
- 4) Koszty audytu i ewaluacji
- 5) Obsługa informatyczna

**DZIAŁANIE 4.2 ROZWÓJ NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY BADAWCZEJ SEKTORA
NAUKI**

- 1) koszty zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych, koszty modernizacji posiadanej aparatury naukowo-badawczej, urządzeń i innych składników wyposażenia laboratoriów oraz koszty transportu, instalacji i uruchomienia środków trwałych wraz ze specjalistycznym instruktążem w ich obsłudze;
- 2) koszty zakupu lub wytworzenia wartości niematerialnych i prawnych, obejmujące wydatki na oprogramowanie i licencje na oprogramowanie;
- 3) koszty rat kapitałowych z tytułu leasingu nowych środków trwałych (urządzeń i aparatów) do wysokości wartości równej wartości zakupu nowych środków trwałych przez finansującego, pod warunkiem, że umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na beneficjenta (leasing finansowy);
- 4) koszty zakupu nieruchomości oraz robót i materiałów budowlanych;
- 5) koszty zakupu wyposażenia i materiałów, służących procesowi realizacji inwestycji;
- 6) koszty uzyskania certyfikatu istotnego z punktu widzenia podniesienia konkurencyjności laboratorium badawczego;
- 7) koszty działań informacyjno-promocyjnych do 1% kosztów kwalifikowalnych projektu;
- 8) koszt audytu zewnętrznego, jeżeli rozpoczął się on po zrealizowaniu 50% planowych wydatków związanych z projektem, ale nie później niż przed zrealizowaniem 80% planowanych wydatków związanych z realizacją projektu;
- 9) koszty pośrednie związane z realizacją projektu.

DZIAŁANIE 4.3 MIĘDZYNARODOWE AGENDY BADAWCZE

W ramach projektu pozakonkursowego kwalifikowalne są wydatki na dofinansowanie projektów

realizowanych przez ostatecznych odbiorców (grantobiorców) wyłonionych w procedurze konkursowej.

Pozostałe wydatki ponoszone przez beneficjenta projektu pozakonkursowego ponoszone są ze środków pomocy technicznej na zasadach określonych w Wytycznych w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020.

DZIAŁANIE 4.4 ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU KADROWEGO SEKTORA B+R

Wydatki w projekcie pozakonkursowym realizowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

- I. koszty związane z realizacją „Inkubatora Innowacyjności+”:
 - 1) wydatki na finansowanie projektów realizowanych przez ostatecznych odbiorców (grantobiorców) wyłonionych w procedurze konkursowej (programy lub przedsięwzięcia ministra właściwego ds. nauki), w tym:
 - a) Wynagrodzenia osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu objętego wsparciem,
 - b) Koszty udziału w szkoleniach i konferencjach oraz koszty organizacji szkoleń, konferencji, paneli ekspertów, staży, spotkań związanych z tematyką projektu,
 - c) wydatki na zakup środków trwałych, wyposażenia laboratoryjnego, oprogramowania i licencji na oprogramowanie,
 - d) wydatki na zakup materiałów i surowców,
 - e) koszty aparatury naukowo-badawczej (odpisy amortyzacyjne, koszty odpłatnego korzystania z aparatury (leasing, wynajem)),
 - f) usługi badawcze, ekspertyzy, analizy i raporty niezbędne do prawidłowej realizacji projektu,
 - g) opracowania, koszty wydawnictw, zakup usług informatycznych oraz zbiory informacji (bazy danych, dostęp do źródeł informacji, profesjonalne opracowania),
 - h) koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych osób zaangażowanych w realizację projektu,

- i) wydatki na ochronę patentową i doradztwo w zakresie ochrony własności intelektualnej wraz z opłatami za zgłoszenia patentowe (krajowe i zagraniczne).
 - j) koszty udziału w przedsięwzięciach informacyjno-promujących w ramach wystaw, targów.
- 2) wynagrodzenia osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu objętego wsparciem;
 - 3) koszty udziału w szkoleniach i konferencjach oraz koszty organizacji szkoleń, konferencji, paneli ekspertów, staży, spotkań związanych z tematyką projektu;
 - 4) usługi badawcze, ekspertyzy, analizy i raporty niezbędne do prawidłowej realizacji projektu;
 - 5) opracowania, koszty wydawnictw, zakup usług informatycznych oraz zbiory informacji (bazy danych, dostęp do źródeł informacji, profesjonalne opracowania);
 - 6) koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu;
 - 7) koszty udziału w przedsięwzięciach informacyjno-promujących w ramach wystaw, targów;
 - 8) koszty promocji projektu, w tym koszty promocji rezultatów projektu;

II. koszty związane z realizacją „TOP 500 Industrial Innovators”:

- 1) Wydatki na finansowanie projektów realizowanych przez ostatecznych odbiorców (grantobiorców-przedsiębiorców) wyłonionych w procedurze konkursowej w tym:
 - a) wynagrodzenia osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu objętego wsparciem,
 - b) stypendia dla stażystów,
 - c) koszty udziału w szkoleniach i konferencjach oraz koszty organizacji szkoleń, konferencji, paneli ekspertów, staży, spotkań związanych z tematyką projektu,
 - d) opracowania, koszty wydawnictw, zakup usług informatycznych oraz zbiory informacji (bazy danych, dostęp do źródeł informacji, profesjonalne opracowania),

- e) koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych osób zaangażowanych w realizację projektu,
 - f) wydatki na ochronę patentową i doradztwo w zakresie ochrony własności intelektualnej wraz z opłatami za zgłoszenia patentowe będące bezpośrednim wynikiem realizowanego projektu (krajowe i zagraniczne),
 - g) koszty udziału w przedsięwzięciach informacyjno-promujących w ramach wystaw, targów;
- 2) wynagrodzenia osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu objętego wsparciem;
 - 3) koszty udziału w szkoleniach i konferencjach oraz koszty organizacji szkoleń, konferencji, paneli ekspertów, staży, spotkań związanych z tematyką projektu;
 - 4) usługi badawcze, ekspertyzy, analizy i raporty niezbędne do prawidłowej realizacji projektu;
 - 5) opracowania, koszty wydawnictw, zakup usług informatycznych oraz zbiory informacji (bazy danych, dostęp do źródeł informacji, profesjonalne opracowania);
 - 6) koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu;
 - 7) wydatki na ochronę patentową i doradztwo w zakresie ochrony własności intelektualnej wraz z opłatami za zgłoszenia patentowe będące bezpośrednim wynikiem realizowanego projektu (krajowe i zagraniczne);
 - 8) koszty udziału w przedsięwzięciach informacyjno-promujących w ramach wystaw, targów;
 - 9) koszty promocji projektu, w tym koszty promocji rezultatów projektu.
- III. koszty pośrednie związane z realizacją projektu.

Wydatki w projektach pozakonkursowych Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (Team, Team Tech, Homing/Powroty):

- 1) W ramach projektu pozakonkursowego kwalifikowalne są wydatki na dofinansowanie projektów realizowanych przez ostatecznych odbiorców (grantobiorców) wyłonionych w procedurze konkursowej.

- 2) Pozostałe wydatki ponoszone przez beneficjenta projektu pozakonkursowego ponoszone są ze środków Pomocy technicznej na zasadach określonych w Wytocznych w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020.